

Specyfika zatrudnienia wspomaganeego u osób z autyzmem

dr Agnieszka Rymsza
Kierownik Zespołu ds. Rzecznictwa Fundacji SYNAPSIS

Konferencja: *Zatrudnienie wspomagane*

MPiPS, Warszawa 28 września 2010 r.

Plan prezentacji

- I. Zatrudnienie wspomagane – próba definicji i określenia zakresu pojęcia
- II. Niezbędne elementy wsparcia zatrudnienia w przypadku osób z autyzmem
- III. Stan obecny. Dostęp osób z autyzmem do zatrudnienia wspieranego i wspomaganego w obecnym systemie prawnym

Osoby z autyzmem

tu =

[Osoby z Całościowymi Zaburzeniami Rozwojowymi - CZR]

I. Zatrudnienie wspomagane

– próba definicji i określenia zakresu pojęcia

Istnieją 3 pojęcia:

- wsparcie zatrudnienia,
- zatrudnienie wspierane i
- zatrudnienie wspomagane

Wsparcie zatrudnienia

[Szerokie rozumienie pojęcia]

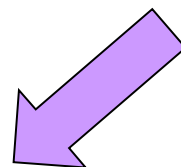
Pomoc wszędzie tam, gdzie ON wymaga wsparcia, by móc wykonywać pracę

→ czyli rynek chroniony + otwarty

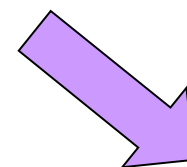
I. Zatrudnienie wspomagane

– próba definicji i określenia zakresu pojęcia

Wsparcie zatrudnienia

Zatrudnienie
wspierane

Zatrudnienie
wspomagane

I. Zatrudnienie wspomagane

– próba definicji pojęcia

Zatrudnienie wspierane

[def. z Art. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.03.122.1143)]

udzielanie wsparcia o charakterze **doradczym** i **finansowym** m.in. osobie niepełnosprawnej w utrzymaniu aktywności zawodowej umożliwiającej podjęcie zatrudnienia...

Zatrudnienie wspomagane

zapewnienie wszechstronnego wsparcia w podjęciu i utrzymaniu zatrudnienia osobom z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności, w szczególności **przygotowania środowiska pracy** oraz **wspomagania** osoby niepełnosprawnej przez specjalnie przygotowanego pracownika – asystenta lub trenera pracy

Wsparcie zatrudnienia. Uwagi ogólne

- Rodzaj, zakres i intensywność wsparcia muszą być uzależnione od rodzaju i stopnia niepełnosprawności
- Wsparcie
 - dla samej ON w pracy i poza nią
oraz – jeśli to konieczne –
 - otoczenia/środowiska w pracy

II. Niezbędne elementy wsparcia zatrudnienia w przypadku osób z autyzmem

1. Wsparcie dla osoby z autyzmem
2. Wsparcie dla pracodawcy
3. Wsparcie dla współpracowników
4. Wsparcie infrastruktury wspierania zatrudnienia poza samym miejscem pracy

1. Wsparcie dla osoby z autyzmem w miejscu pracy

Na początku [przed, przy podjęciu pracy]:

- Przygotowanie miejsca pracy, odpowiednia organizacja przestrzeni
- Organizacja samej pracy (początek, koniec, sekwencje, ważna rutyna, itp)
- Przygotowanie osoby z autyzmem do wykonywania danej pracy
- Job coaching (wsparcie trenera pracy)

1. Wsparcie dla osoby z autyzmem w miejscu pracy

Na stałe: W tym zakresie instytucja zatrudnienia wspomaganego odgrywa kluczową rolę!

- przy samej pracy – trener pracy (job coach), asystent
- dostęp osób z autyzmem do świadczeń opieki zdrowotnej
- możliwość elastycznego czasu pracy

1. Wsparcie dla osoby z autyzmem poza miejscem pracy

Na stałe:

- Dojazd do pracy, asysta
- Medycyna pracy, specjalizacja lekarzy

2. Wsparcie dla pracodawcy

Na początku:

- Przystosowanie, organizacja miejsca pracy
 - Możliwość uczestnictwa w szkoleniach dot. autyzmu i pracy osoby z autyzmem
- ← [środki na takie szkolenia dla organizacji czy in. podmiotów]

2. Wsparcie dla pracodawcy

Na stałe:

- Dofinansowanie pensji
- Instytucje/osoby świadczące doradztwo dla pracodawców zatrudniających ON
- Środki na zatrudnienie
 - asystentów (otwarty rynek),
 - czy dodatkowej kadry, specjalistów wspierających pracę osób z autyzmem w ZAZ-ach., od rehabilitacji społecznej
 - job coachów – pośrednik m. osobą z autyzmem a pracodawcą

3. Wsparcie dla współpracowników

Na początku:

- Możliwość uczestnictwa w szkoleniach dot. autyzmu i współpracy i komunikacji z osobą z autyzmem

Na stałe:

- Job coach – pośrednik m. osobą z autyzmem a współpracownikami

4. Wsparcie infrastruktury wspierania zatrudnienia poza samym miejscem pracy

- Kształcenie ustawiczne
- Doradztwo
- Pośrednictwo pracy
- Job coaching

Finanse

Wspomaganie pracy i rehabilitacji społeczno-zawodowej ON z odrębnego funduszu dla ON z poziomu centralnego

[choć lepiej zorganizowanego w kontekście wspierania osób o różnym poziomie i rodzaju niepełnosprawności]

III. Stan obecny. Dostęp osób z autyzmem do zatrudnienia wspieranego i wspomaganego w obecnym systemie prawnym.

Obecnie istniejący system wspierania ON w pracy jest dla osób z autyzmem niedostępny!

Ze względu na sam system wspierania ON w pracy jak i współzależne systemy

III. Stan obecny. Dostęp osób z autyzmem do zatrudnienia wspieranego i wspomaganego w obecnym systemie prawnym. Najważniejsze bariery

- Bariery dla osób z autyzmem
 - System edukacji nie przygotowuje osób z autyzmem do pracy
 - Brak systemu doradztwa, pośrednictwa pracy, job coachingu (treningu pracy)
 - Brak wsparcia w miejscu pracy

obecne przepisy przewidują przede wszystkim wsparcie pracodawcy - zatrudniającego osoby niepełnosprawne -

III. Stan obecny. Dostęp osób z autyzmem do zatrudnienia wspieranego i wspomaganego w obecnym systemie prawnym. Najważniejsze bariery

- Brak zachęt dla pracodawców
 - Nie ma autyzmu (CZR) w katalogu niepełnosprawności na które pracodawca otrzymuje zwiększone dofinansowanie do wynagrodzenia ON
 - Środki na przystosowanie miejsca pracy nie umożliwiają przeprowadzenia szkoleń dot. autyzmu
 - Wsparcie dla pracodawcy na pomoc ON przez współpracownika (20% min. pensji) nieadekwatne i niewystarczające w przypadku osób z autyzmem
 - Brak wsparcia doradczego dla pracodawców

Dziękuję za uwagę!

dr Agnieszka Rymsza

**Kierownik Zespołu ds. Rzecznictwa Fundacji SYNAPSIS
Koordynator prac Parlamentarnej Grupy ds. Autyzmu**

a.rymsza@synapsis.waw.pl